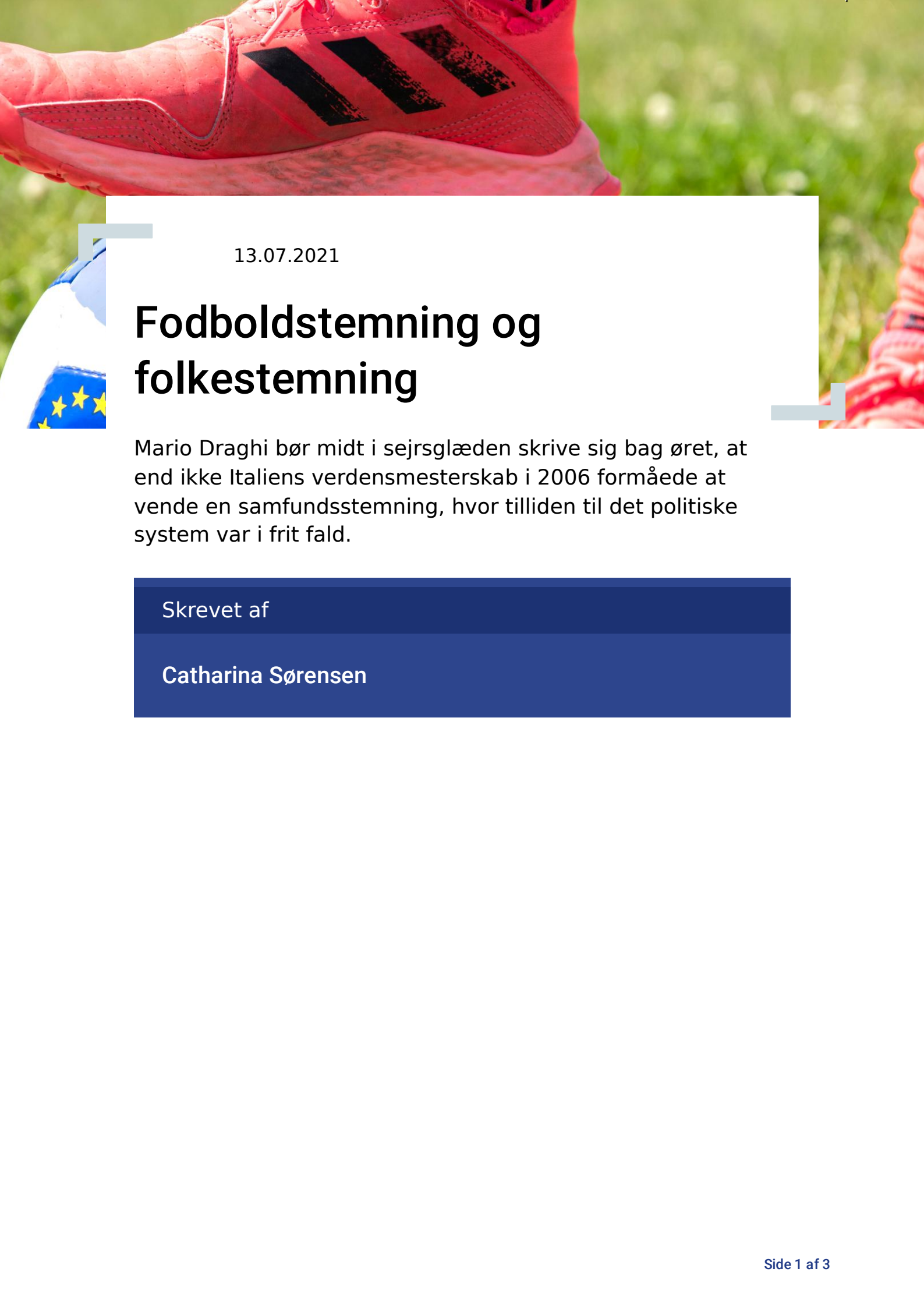

13.07.2021

Fodboldstemning og folkestemning

Mario Draghi bør midt i sejrsglæden skrive sig bag øret, at end ikke Italiens verdensmesterskab i 2006 formåede at vende en samfundsstemning, hvor tilliden til det politiske system var i frit fald.

Skrevet af

Catharina Sørensen

Dette indlæg blev bragt i Jyllands-Posten d. 13. juli 2021.

Sejr ved europamesterskabet i herrefodbold, sejr ved det europæiske melodigrandprix og en af EU's mest anerkendte premierministre, Mario Draghi, ved roret. I første halvdel af 2021 har Italien for første gang i mange år trukket overskrifter om azurblå gejst og optimisme frem for om høje covid-19-dødstal i Bergamo, elendig økonomi og opportunistiske politikere.

Med en af de største poser penge at hente i EU's store covid-19-genopretningsfond, Next Generation EU, er der måske ligefrem udsigt til et længerevarende opgør med en trist periode i landets stolte, men ofte tumultariske historie. I kommissionens nye vækstprognose fra sidste uge står Italien til en vækst på 5 pct. i år – det er højere end EU-gennemsnittet.

På den anden side af kanalen hos det andet EM-finaleland, England, har aviser som Daily Mail forsøgt at bruge landsholdets teamspirit, der ellers ikke plejer at være The Three Lions' største styrke, som bevis på, at »Britain is fighting fit post-Brexit«. Premierminister Boris Johnson har, iført en Boris 10-spillertrøje, siddet klar på Wembley til at opsnappe sin del af sejrens betydning for nationalfølelsen hos en befolkning, der stadig er delt i to oven på brexit.

Men selv om man midt i en sejrusrus kan fristes til at tro, at nu bliver alt godt, leverer årtiers meningsmålingsdata påfaldende få beviser for, at tidens skiftende triumfer, såvel som nederlag, for alvor ændrer noget ved det store billede, så snart dagligdagen igen har indfundet sig.

F.eks. viser målinger over de seneste fem årtier ganske få varige ”knæk” i tendenslinjerne for, om folk synes medlemskab af EU er godt eller skidt. Dét, på trods af at det ikke har skortet på hverken EU-kriser eller -bedrifter gennem unionens lange historie.

Et første knæk kom i perioden efter Murens fald og op mod Maastricht-traktatens vedtagelse i 1992, hvor især EU-opbakningen hos de oprindelige seks medlemslande begyndte at falme. Et andet indtraf i årene omkring den store østudvidelse og finanskrisens start i midt/slut 2000'erne, hvor opbakningen i en lang række lande tog et endnu skarpere dyk i nedadgående retning.

Siden 2016 har der så været en tendens til, at flere og flere borgere igen synes, at medlemskab er en ”god ting”. Hvis den udvikling varer ved, vil brexit – måske

sammenkoblet med valget af Donald Trump som USA's præsident – have meldt sig blandt de yderst få begivenheder, der reelt er en *gamechanger* for EU-opbakningen.

Oven på snart halvandet år med covid-19 som altdominerende omdrejningspunkt er det store spørgsmål i dag, om coronakrisen også bliver en af de begivenheder, der ændrer ved rodfæstede holdninger. Allerede i dag er der forhold, der trækker i den anden retning. Tænk tanken Europa og tænktanken ECFR har under hele coronakrisen målt reaktionerne blandt en række EU-befolkninger, og her er den krisestemning, som sidste år prægede mange borgere, nu ved at aftage.

Vi spurgte i april 2020, og igen i april 2021, ind til, hvad europæerne mente burde ændre sig i Europa oven på covid-19. På tværs af otte svarmuligheder om bl.a. "mere grænsekontrol", "blive mere selvforsynende", "giv EU flere beføjelser til kriserespons" og "udlandsophold bør genovervejes", var svarene stort set ikke til at genkende fra det ene år til det andet. I lande som Bulgarien, Frankrig, Polen og Portugal var ønsket om ændringer aftaget med over 20 procentpoint. For Danmarks vedkommende var der omkring 10 procentpoints forskel mellem svarene i de to målinger.

Mario Draghi bør midt i sejrsglæden skrive sig bag øret, at end ikke Italiens verdensmesterskab i 2006 – hvor daværende premierminister Romano Prodi naturligvis også tog del i festen på stadium – formåede at vende en samfundsstemning, hvor tilliden til såvel EU som det nationale politiske system var i frit fald (Prodi tabte det efterfølgende valg til Silvio Berlusconi). På den anden side ligger der vel en form for trøst i, at man i en krisetid med mange chokmeningsmålinger godt kan regne med, at det som regel har det med hurtigt at blive dagligdag igen.